

Megint magyart ölt a vonat

SHAWANIGAN, QUE.

BÁCS LUKÁCS HONFITÁRSUNK UJABB HALALOS SZERENCSETLENSÉGRŐL ÉRTESET BENNÜNKET. A VASUTI MUNKÁN DOLGOZOTT KERTÉSZ ELEK HONFITÁRSUNK, AKI A MULT HETEKBEN EBÉDELNI MENT A VASUTI MOZDONYON ÉS OLY SZERENCSETLEN ESETT A MOZDONY ALÁ, HOGY AZ DARABOKRA TÉPTE. A SZERENCSETLENÜL JÁRT MAGYART NAGY RESZVÉT MELLETT TEMETTÉK EL.

a magyar név nagyobb tekintélyre egyelőre nehéz volna kiszámítani. Tény az, hogy a kanadai közvéleménynek meglehetősen homályos fogalmak vannak a magyarságról és a legtöbb kanadai magyart az ukránnal, románal, csehvel, szerbvel stb. egy kalap alá sorozza. Már pedig a „középeurópaiakról” nem a legjobb itt a vélemény — sok tekintetben joggal is, mert hiszen a háborúelőtti Középeurópa kulturális színvonalát teljesen lealkalmazták a békeszerződés. A magyarságnak tehát nagyon, kétszeres, tízszer

erővel kell sikraszállania mindenütt a külföldön, hogy végre a főleg csehek által megteremtett külföld is meglássa azokat a hatalmas különbségeket, melyek a magyarságot a csehektől, szerbektől, oláhoktól elválasztják. Ezért örültünk nagyon a szellemi és tornaolimpiás szép magyar eredményeknek és ezért hálás Kanada magyarsága Csávossy Józsefnek és Endrének, akiknek mostani győzelme gyönyörű diplomáciát jelent a kanadai magyar és az általános magyar ügynek.

Mivel gazdálkodnak Csávossyék?

Kár, hogy több tényképet nem tudunk közölni, pedig — különösen a gazdákat — bizonyára igen érdekelné, milyen egy ideális kanadai gazdaság. Az, hogy egy ideális kanadai gazdaság magyar, az a mi külön büszkeségünk.

Mindkét Csávossy báró szakértett gazdász, ezenkívül volt katonai és mikor bejártuk a gazdaságot és mindenütt a legpedánsabb, kanadai farmviszonylatban eddig még nem látott rendet és tisztaságot láttam, önkénytelenül azt mondtam József bárónak, hogy:

— Olyan ez a gazdaság, mint egy békebeli osztrák-magyar regiment!

Mert meg kell nézni a vigyázba állított mezőgazdasági gépeket, a gépszint, a darálót, a fű-

részlet, a részben széllel, részben benzinnel hajtott transzmissziót és az ember elbámul, hogy ennek az óriási birtoknak kezelését összesen öt ember végzi. Miután Csávossyék a szomszéd földet is bérlik, most kétezer holdon felül van a birtok nagysága és a kétezer holdnak minden kis darabja valóságos tudomány van a legszakszerűbben kihasználva. Ennyi a szántás — ennyi a legelő — ez kell a juhoknak és ez a marháknak.

Mert főleg juh és húsmarhatenyéssel foglalkoznak. Ők is keresztemeltek az első idők kísérletein, először ők is a „vegyes gazdálkodással” (mixed farming) próbálkoztak, csak aztán, lassankint tértek át a mal-

Keletkanadában

a legjobb, legbiztosabb és leggyorsabb pénzküldési útdíj.
Pénzküldésekért teljes felelősséget vállalok.
HAZAK, FARMOK STB. ADAS-VÉTELET INTÉZTÉSSE VELEM
Bármilyen ügyes-bajos dolgában forduljon hozzám:

LOUIS SZABO

BOX 244 515 SOUTH Main Str. Welland, Ont.

A „CANADIAN NATIONAL RAILWAY EXPRESS” magyar megbízottja.

— A teigazdaság nem fizeti ki magát — mondották nekem — a legtöbb lehetőség a juhban és a húsmarhában van. Allataink mind tisztavérű, tenyésztésállatok és a lehető legnagyobb gondnal ügyelünk, hogy a faj tisztasága ezentúl is megmaradjon.

Igy aztán az állattenyésztéshez igazodik itt minden. Ennek megfelelően történik a földek bevetése — így például legújabbban felfedeztek Csávossyék egy fűfajtát, amelynek bevetésével öt szőr — tízszer annyi juhot legeltethetnek ugyanazon a területen, mint a közönséges legelőn. Gyönyörű (megérdemelt ez a szót) birkaaklot is építettek, tágasat, világosat, inkább meglehának néznék az ember — mindenütt csupa ablak, tisztaság, rend, napfény, levegő.

Amit csak lehet, géppel végeznek. Lovuk azért nincs is sok, traktorral vetnek, aratnak, csépelnek — de egyébként is annyi praktikus újszerűséget látunk, hogy az ember valósággal elbámul az „új földesurak” leleményességén. Így például az is állópadlásra kocsival lehet feljárni, a közös takarmánypádlásról minden jászolhoz külön levehető csatornák vannak, amelyeket hetenként egyszer kell megtölteni. És Csávossyék maguk dolgoznak. Reggeltől estig „overall”-ban járnak, olajosak, porosak, kemény, izmos és kicsit talán kérges is a kezük — mindent maguk végeznek. A

ember nem tud itt tétlenül maradni és így magam is belebujtam egy munkásruhába, hogy le mossak, kitisztogassuk Csávossyék autóját.

És ha vége a munkának, a cochranai kis „kastélyban” fürdőszobák, hófehérre terített asztal, finom kiszolgálás várja a munkásokat. Vacsora után pedig fekete a veranda, vagy a szalonban, ahol az öreg Ferenc József hatalmas képe függ. Úgy néz le ránk ez a kép, mintha most is a királyunk lenne — királya egy boldogabb Magyarországnak, boldogabb kornak, diadamas hajnaloknak, nyugtató éjszakáknak, amelyekenről minden este órákhozott beszélgetnek, álmadoznak Trianon világá vetett magyarjal a sötétségbeborult veranda vesszőből fontott kasszájában.

HORDÓSY IVAN

AZ ÜGYVÉD MEG A GAZDA

Vitatkozik a gazda az ellenfél ügyvédjével és mindig csak a gazda marad felül. Az ügyvédet nagyon bosszantja a dolog s egyszerre így kiált föl:

— Ugy beszéljen velem, gazdúrám, hogy én két egyetemet is végeztem.

— Nekem is volt egy borjum, — felelt a gazda, — egy olyan borjum, amelyik két tehén alatt szopott s mennél többet szopott annál nagyobb borju lett.

MAGYAR COW-BOY A CSAVOSSY FARMON

den szempontból kifogástalannak lenniök, hanem a farm épületel és berendezése is a modern mezőgazdálkodási módszereknek megfelelő és gondnal karbantartott legyen.

A versenyen huszonöt albertal gazda vett részt és az első díjat báró Csávossy József, Cochran, albertal magyar származású földbirtokos nyerte meg. A második díjat Oscar Anderson, svéd származású farmer, a harmadikat két Egyesült Államokbeli gazda nyerte, a negyediket pedig egy Ness nevű angol.

Ennek a versenynek az eredménye is azt bizonyítja, hogy mennyire értékes elem Kanadában a bevándorló és ezek között is különösen a fentebb említett népfajhoz tartozók.

Az első díjat nyert magyar származású Csávossy farmja finom izlésű berendezése mellett egyike Kanada legszakszerűbben vezetett és leggazdaságosabban kihasználó farmjainak. Az épületek gondosan megválasztott helyen, elsőrangú tervek alapján épültek és éppoly nagyszerű karban vannak, akár csak egy állami Experimental farmon. Az állatállomány legnagyobb részét tiszta Shorthorn

husafajta, a birkanyáj a Suffolk faj pompás egyedéből áll.

A Csávossy farmon elterülő gabonaterületénél szebbet, gyommentesebbet, nemhogy Albertában, de egész Kanadában hiába keresnénk, a Csávossy birtok földjein ringó, szintén első díjjal kitüntetett Victory zab pedig olyan teltszerű és olyan tiszta, mintha már a szelelőstán megtisztították volna. Általában véve a Csávossy gazdaság a legjobb egész Albertában a berendezése pedig olyan, hogy arra a világ legjobb farmerei is büszkék lennének. Ez a magyar farmer megmutatta a kanadaiaknak, hogy milyen farmokat lehet berendezni és hogyan kellene mindenkinek gazdálkodnia Nyugatkanadában.

Ezek szerint Csávossyék a versenyben nem is egy, de két első díjat nyertek. Egyet, a Kereskedelmi Kamara első díját a farm berendezéséért és kitűnő gazdasági állásáért — ezért 91 pontot kaptak, a zabért, amelylyel viszont a „Strong and Dower” ezüstserleget nyerték meg, melyet a jövőesztendő versenyig tartanak birtokukban.

A Csávossyék által elért gyönyörű eredmény kihatásait az egész kanadai magyarságra és

veszem el, nekem házasság dolgaiban nem parancsol senki.

— En igazán nem tudom mi történt közöttetek — mentegődzött a plébános.

— Nem tudja? — felelte Miska bosszusan — hát akkor minek hirdettetett ki bennünket? — Kité? — kérde a plébános meglepetve.

Ekkor újra kopogtak az ajtón és a „Tessék”-re nem is várva, Magda perült be az ajtón nagy dühösen.

— No plébános ur, ezt már igazán nem hittem volna, hogy maga ilyen ember legyen — kiáltotta már messziről — most hát csak azért is fölállítottam a kerítést, fel bíz' én, még ha maga a király áll is ott a messyén.

— Hagyjatok nekem békét a ti kerítésekkel — vágott közbe a plébános türelmetlenül — elég bosszuságot és botrányt okoztatok már eddig is pereskedésekkel a közönségben.

— Ugy? — hát akkor minek avatkozott bele, minek állt a Peti Mihály pártjára és taktikázott ellenem alattomban? Csak nem gondolja talán, hogy akaratom ellenére hozzáboronál. Különbben is én a Peti Miskának ugy kellek, mint az a kerítés. Ezt én tudom.

A plébános meg a Miska egy szóra akartak erre felelni, de ekkor az ajtón újból kopogtak és belépett az igazi jegyespár: Karikás Péter és Bárony Panna, dühösen fölindulva mindketten.

— Plébános ur, mi baj van a mi házasságunk körül? — kérdezte Péter heveskedve.

— Miért nem hirdettek ki bennünket? — toldotta tovább Panna.

— Hát a káplán ur nem hirdette ki a házasságot? — kérde a plébános meglepetve.

— Házasságot hirdetett ugyan, de nem a miénket, — válaszolá Péter.

— Hát kiét? — sürgette a plébános.

— Kité? Hát ezeket-e — bökött az ujjával a két haragos személy felé, — a Peti Miskát és Varga Magdával.

— Micsoda dolog az? — kérde a plébános megütközve. — Hogy történetet ez?

— Hogy hogyan történt, azt magának kell tudni, plébános ur, de megtörtént az egész nép fülhallatára. Minket pedig nem hirdettek ki — kiabálták mind a négyen össze-vissza.

A plébános erre rögtön hívatta a káplánt, ki bizonyította, hogy ő a hirdető cédulát ugy olvasta föl, ahogy megvolt írva. Ha valami helytelen volt, ő arról nem tehet, hiszen ő nem ismer a faluban senkit, sem a körülményeket. Ezután a sekrestyést vonták kérdőre, ki nyomban áthozta a kérdése a hirdetés cédulát, amely csakugyan szóról-szóra ugy volt megírva, ahogy a káplán felolvasta. Azt azonban csakhamar kitalálták, hogy az írás a plébános kezírásának eléggé sikerült utánzása volt, míg a Karikás Péter és Bárony Panna hirdetés cédulája nyomtalanul eltűnt. A plébános a homlokát dörzsölve megállapította, hogy itt valami csalafintaság történt. Az iratokat valaki huncutságból kicserélte és az igazt elcsente. De majd rájövünk a dolog nyitjára és elbánuunk a gasztrikóval — iparkodott a sértetteket megnyugtani.

A káplán egyre azt hajtotta, hogy ő ártatlan a dologban, amiben igazat is adott neki. A sekrestyés azt állította, hogy ő csak addig hagyta el a sekrestyét, amíg fölment a toronyba harangozni, ez alatt történetet, hogy a csinyt elkövették. A két vőlegény sanyavony nézett egymásra, a két menyasszony pedig pityeregve törölgötte a szemét.

A plébánosra nézve a dolog szörnyen kellemetlen volt, de igyekezett a feleket megnyugtani, ígérve, hogy mindent rendbe hoz. A Péter meg a Panna menjenek át vele az irodába, — mondá, ő rögtön folyamodik fölmentésért a harmadik hirdetés alól, Miska és Magda addig várjanak itt az ebédelőben, ő mindjárt visszajön, hogy velük a továbbiakat megbeszélje.

Az ebédelőből ezzel mindenki távozott, csak Miska és Magda maradtak ott. Miska a kályha mellett ült és zavartan forgatta kezében a kalapját, Magda a másik sarokban sirdogált.

— Szomszéd, — szólt meg végre vonatottan, — valld meg az igazat, nemde te főzted ki ezt az egész heccet? No de igazán nem hittem volna rólad, hogy ilyen alattomos furafiggal éj s az egész világ előtt ilyen szegyanbe hozz, ez nem szép tőled! Ha már annyira utadban van az a fránya kerítés, szólál volna hozzám őszintén és én kész lettem volna az egész porpatvart megszüntetni!

— Magda — válaszolá Miska még mindig elég durcásan — én olyan ártatlan vagyok az egész dologban, mint a ma született gyerek. A szegyan engem éper ug ér, mint téged, de az

már igazán fáj nekem, hogy engem ilyen rossznak tartassz, rólam ilyesmit föltételez. Ilyen gyalázatot még halálos ellenségem sem tudnék elkövetni.

— Hát én nem vagyok halálos ellenséged? — kérde Magda — Ami a kerítést illeti, igen. De különben nem — felelé Mihály.

Erre némi szünet következett de láthatólag megbocsátóan néztek egymás szemébe, aztán Magda így szólt:

— Ugyan hát mit gondolsz, ki követhette el ezt a cudarságot?

— En nem tudom, — felelé Mihály — eleinte terád gondoltam, de most látom, hogy ártatlan vagy.

— En rá? — mondá Magda sértődötten, — hát hogyan tarthatál engem ilyen gonoszoknak?

Egy ideig szünet, majd ismét Magda vette föl a szót.

— Mitevők legyünk mármost mindezek után, szomszéd?

— En nem tudom — mentegődzött Mihály — Egyelőre mindakettő benn vagyunk a páchán, szegyanben, gyalázatlanban Isten és ember előtt, s mindennek az oka nem más, mint az a gasztrikó, aki tudunkon kívül így bemártott bennünket.

— Bizony, ha az a pör nem lett a kerítés miatt, minden más kép történetet volna.

— Hát annyira bánt tégedet az a pör, szomszédasszony?

— Már hogy is ne bántana? Dehát azon nem lehet segíteni! Vagy tudnál valami megoldást, szomszéd?

— En nem. Hát te tudsz?

— En se.

— Legfőlebb eladnám a házamat és kimehetnék Ameriká-

ba... Oda talán nem kisérnem el a szegyen, gyalázat!

— De hát énvelem mi lesz? Fehérnem létemre én nem mehetek Amerikába egyedül.

— Nem muszáj épen egyedül menned; eljöhethéi énvelem.

— Igazán elvinnél magaddal szomszéd?

— El bíz' én, akármikor... Vagy tudsz valami más megoldást?

— Épen most jut eszembe valami szomszéd. Azt gondoltam, talán Ithon is szépen boldogulhatnánk, ha lehoztjuk a kerítést és egybevevessük a két birtokot.

— Mondasz ám valamit Magdára.

— Ha jónak látod, itt a kezem, Mihály, legyen a tied, meg vele együtt a birtokom is.

— Ha a birtokkal együtt nem csak a kezedet, hanem a szivedet is leveadod, az enyém meg a tied lehet örökre.

— Holnap lebontatjuk a kerítést.

— En miattam ott állhat az most akár itéletnapig.

— Két hét múlva megtartjuk az esküvőt, hogy az első kihetés se vesszen kárba.

Ezzel Magda és Mihály kezefogtak és ugy kibékültek, mintha semmi sem történt volna. A plébános épen ekkor lépett be az ajtón és ijedten állott meg a küszöbön. Azt hitte, hogy a két peres fél most akar összegabalyodni. Mihály azonban sietett megnyugtani őt, vidáman mosolyogva mondván:

— Plébános ur! elintéztük a dolgot.

— Hogy-hogy édes fiam? — kérde a plébános csodálkozva.

— Hát arra gondoltunk, hogy ha már annyira vagyunk, hadd

menjen a dolog a maga után, a hirdetés legyen érvényes.

— Hogy és miké? — kutatja tovább a plébános szinte megrokkonydva.

— A Magdussal meggondoltuk a dolgot és holnap jövünk egyesi oktatásra.

A plébános erre hangosan felkacagott és nyomban egy liter badacsonyt hozatott fel az eljegyzés megpecsételéseére.

Két hét múlva kettős lakodalmom lett a faluban. Peti Mihály vette magának házastársul Varga Magdát, Karikás Péter pedig Bárony Pannát. A lakozási hivatalos volt az egész falu. Idővel elült a sok pletyka is. Miskából és Magdából olyan boldog házaspár lett, mintha az a fránya kerítés sohasem állott volna ott a kettőjük udvarán között.

Nincs is annak ma már híre hamya, de pereskedésről sem lehet hallani közöttük soha. A két udvartérből egy lett, de tágas, amelyen ugyancsak éltek a nagyszámú majorság, no meg az a hét apró gyerek is, akik nap-estig ott hancuroznak a boldog házaspár kölcsönös szeretetének záloga gyanánt.

Mikor Tita Pall évek múltán látta, hogy furafigos cselvetésével mennyi szerencsét hozott szinte akaratlanul Mihálynak és Magdának, egy szép napon beállított hozzájuk és elárulva elkövetett csalafintaságát, tartotta a markát a megérdemelt borra valóért, miután a lakodalmom annak idején nem mert megjelenni. Mihály gazda meg is jutalmazta őt elég busásan. Magda asszony pedig, miután alaposan, de inkább tréfásan, mint komolyan megmosta a fejét szegény bűnösnek, a gazda borra valóját megtoldotta egy hatalmas füstölt sonkával.